

Інформаційна довідка щодо основних показників стану легкої промисловості України та тенденцій її розвитку*

Вступ. Легка промисловість має достатній виробничий потенціал, здатний задовольняти потреби внутрішнього ринку у високоякісних товарах, конкурувати на зовнішніх ринках та сприяти відновленню економіки.

Легка промисловість традиційно об'єднує такі види економічної діяльності переробної промисловості, як текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, які відповідно до Національного класифікатора України¹ згруповано у три основні розділи:

текстильне виробництво (підготовка та прядіння текстильних волокон, ткацьке виробництво, оздоблення текстильних виробів, виробництво інших текстильних виробів);

виробництво одягу (виробництво одягу, крім хутряного, виготовлення виробів із хутра, виробництво трикотажного та в'язаного одягу, у тому числі панчішно-шкарпеткове виробництво);

виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (дублення шкір і оздоблення шкіри; виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів; вичинка та фарбування хутра; виробництво взуття).

Огляд статистичних показників рівня оплати праці, обсягів виробництва, індексів промислової продукції, обсягу реалізованої продукції, зовнішньої торгівлі України в легкій промисловості, а також інструментів просування українських експортерів на зовнішніх ринках вбачається доцільним із погляду вжиття необхідних заходів щодо недопущення зменшення показників галузевого виробництва, визначення напрямів і перспектив розвитку галузі та її інвестиційної привабливості.

Дослідження проводиться в межах наявних офіційних статистичних даних Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Пенсійного фонду України, Державної служби зайнятості України, інформації, опублікованої на ресурсах із пошуку роботи та ресурсі Української асоціації підприємств легкої промисловості «Укрлегпрому» (далі – Укрлегпром) щодо:

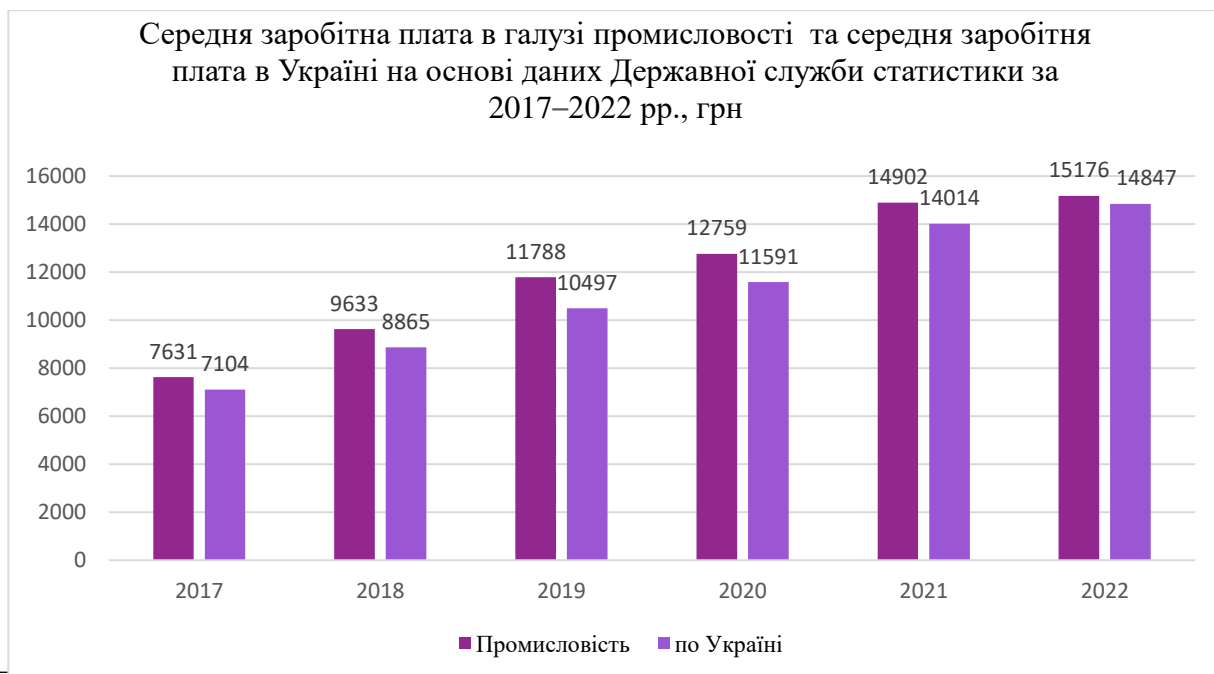
рівня оплати праці в легкій промисловості;
програмних документів розвитку легкої промисловості;
обсягів виробництва в секторі текстильного виробництва;
експорту / імпорту товарів легкої промисловості;
результатів роботи цифрової платформи NAZOVNI (цифрова платформа Міністерства закордонних справ України для просування експорту за кордон).

Основна частина.

1. Щодо рівня оплати праці в легкій промисловості. Згідно з даними Пенсійного фонду України показник середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» враховується для

¹ Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2020 № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (дата звернення: 20.10.2023)

обчислення пенсії, у червні 2023 року становив 16 012,38 грн², що на 21 % більше за показник січня 2023 року. Водночас середня заробітна плата у промисловості, за даними Державної служби статистики³, у 2022 році становила 15441,37 грн⁴. Відповідно до даних Укрлегпрому показник середньої заробітної плати в легкій промисловості порівняно із промисловістю загалом був нижчим, і галузева заробітна плата (КВЕД 13-15) у 2020 році становила лише 57 % від рівня середньої заробітної плати у промисловості⁵.

Варто також враховувати, що працівники легкої промисловості є представниками широкого кола професій із різним рівнем кваліфікації, складності роботи та різних регіонів, від чого також залежить розмір заробітної плати⁶. Наприклад, за даними Укрлегпрому, працівники освоюють складні технології пошиття одягу та отримують низьку зарплату, яка коливається між 200 та 750 євро в Україні. Вартість хвилини праці працівника легкої промисловості в Україні може становити 20 євроцентів, що втричі менше, ніж у Франції⁷.

² Показник середньої заробітної плати за 2023 рік. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/2158510-pokaznyk-serednoyi-zarobitnoyi-platy-za-2023-rik/> (дата звернення: 20.10.2023)

³ Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності у 2010–2022 роках. Державна служба статистики. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/gdn/szpsph/arh_szp_ed_u.html (дата звернення: 20.10.2023)

⁴ Темпи зростання / зниження номінальної та реальної заробітної плати у 2010–2021 роках. Державна служба статистики. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/gdn/tznr/tznr_u/tznr_u_bez.htm (дата звернення: 20.10.2023)

⁵ Середня заробітна плата у галузі за 2020 рік. URL: <https://ukrlegprom.org/ua/news/serednya-zarobitna-plata-u-galuzi-za-2020-rik/> (дата звернення: 20.10.2023)

⁶ Середній розмір заробітної плати штатних працівників в Україні 2023 р. URL: <https://www.dcz.gov.ua/temperature> (дата звернення: 20.10.2023)

⁷ «Жінки в чорному» на підприємствах України. *Juliette Garnier for Le Monde*. URL: <https://ukrlegprom.org/ua/news/zhinky-v-chornomu-na-pidpryemstvah-ukrayiny-juliette-garnier-for-le-monde/> (дата звернення: 20.10.2023)

За даними Державної служби зайнятості⁸, оплата деяких професій, що відносяться до легкої промисловості, становить: 1) бригадир на дільницях основного виробництва (швацьке виробництво) – 6710 грн, 2) швачка – 10884 грн; 3) настелювач (виробництво текстилю) – 12259 грн; 4) помічник майстра (оброблення волокна та перемотування нитки) – 14000 грн; 5) в'язальник трикотажних виробів та полотна – 14833 грн; 6) оператор швацького устаткування – 14668 грн; 7) складальник низу взуття – 20000 грн; 8) оператор плетільної машини – 20000 грн.

На Єдиному порталі вакансій за запитом поширеної в легкій промисловості професії «швачка»⁹ станом на 20.10.2023 року знайдено 333 пропозиції роботи від фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб. Спостерігається залежність відмінності розміру пропозицій оплати праці як від кваліфікаційних вимог (освіта, досвід роботи, складність виробництва), так і від регіону. Значна частина пропозицій містить, поряд із пропонованим розміром заробітної плати, також інформацію про можливі надбавки до пропонованої суми та додаткові договірні умови. Згідно з розрахунком розміру оплати праці, розміщеним на цьому порталі, за 299 вакансіями швачки середньомісячний рівень оплати праці становить 17 033 грн¹⁰. Водночас, за зведеною інформацією Державної служби зайнятості¹¹, у текстильному виробництві середня зарплата по пропозиціях роботи станом за січень – серпень 2023 року становила 13 631 грн, зокрема: виробництво одягу – 10449 грн, виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – 11247 грн.

Сайт пошуку роботи Work.UA на основі власних даних здійснює щотижневий аналіз середньомісячної заробітної плати на основі пропозицій роботи та резюме людей, які шукають роботу. Так, розрахована на основі даних із 98 111 вакансій та 4 292 778 резюме кандидатів, середньомісячна зарплата в Україні по пропозиціях роботи складає 17 407 грн, а по резюме – 18 591 грн¹². У сфері робітничих спеціальностей та виробництва за пропозиціями роботодавців середня заробітна плата становить 17 785 грн, а за резюме людей, які шукають роботу в цій галузі самостійно – 19 953 грн (окремо в аналізі не виділяється легка промисловість). Аналогічний до попереднього аналіз інформації із сайту пошуку роботи Jobs.ua¹³ ілюструє, що у сфері легкої промисловості на сайті зареєстровано 541 пропозицію роботи із середнім

⁸ Дані щодо розміру заробітної плати у вакансіях у розрізі професій (станом на 01.10.2023). URL: https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/4_41.xlsx (дата звернення: 20.10.2023)

⁹ ЄДИНИЙ ПОРТАЛ ВАКАНСІЙ. Державна служба зайнятості. URL: <https://jobportal.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 20.10.2023)

¹⁰ Під час розрахунку від загальної кількості пропозицій роботи не враховано максимальний розмір (1 пропозиція) та 33 пропозиції, в яких оплата праці «договірна». Таким чином, із 299 пропозицій сформовано групи з діапазонами 7–10 тис. грн (35 пропозицій), 11–14 тис. грн (48 пропозицій), 15 тис. грн (70 пропозицій), 16–18 тис. грн (50 пропозицій), 19–21 тис. грн (49 пропозицій), 22–30 тис. грн (47 пропозицій). Далі визначено середній розмір заробітної плати із 299 пропозицій шляхом знаходження середнього значення від суми, яку отримали шляхом додавання добутків кількості пропозицій роботи в кожній із груп та приблизного середнього розміру пропозиції кожної із груп (наприклад, для групи 22–30 середнім було 26). Даний розрахунок є приблизним і дані можуть відрізнятися залежно від дати розрахунку, водночас певна кількість пропозицій роботи містять інформацію про можливість збільшення розміру заробітної плати.

¹¹ Кількість вакансій та кількість зареєстрованих безробітних за видами економічної діяльності. Державна служба зайнятості. URL: https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infodata/3_kved00_01.09.2023.xlsx дата доступу 19.10.2023 (дата звернення: 20.10.2023)

¹² Середня зарплата в Україні. Work.UA. URL: <https://www.work.ua/stat/> (дата звернення: 20.10.2023)

¹³ СТАТИСТИКА ЗАРПЛАТ В УКРАЇНІ. Jobs.ua. URL: <https://jobs.ua/stat> (дата звернення: 20.10.2023)

значенням оплати праці в розмірі 17 614 грн, а також 675 резюме з очікуваним розміром оплати праці в розмірі 19 111 грн.

За даними сайту пошуку роботи Robota.ua¹⁴, середній розмір зарплати для позиції «легка промисловість» по Україні станом на жовтень 2023 року за вакансіями складає 16 000 грн (на основі 3 644 вакансій), а за резюме – 15 000 грн (на основі 2839 резюме кандидатів); у 2022 році за вакансіями – 15 000 грн (на основі 9161 вакансій), за резюме – 12 004 грн (на основі 13036 резюме кандидатів). Для позиції швачка по Україні у 2023 році середній розмір оплати праці складає 15 446 грн.

Оголошення про роботу у сфері легкої промисловості є різноманітними й суттєво різняться залежно від міст і регіонів України. За даними сайту Work.ua, найвищий середній рівень зарплати в Києві (18 000 грн) та Львові (16 000 грн), найнижчий – у Кривому Розі, Сумах та Чернігові (12 500 грн). Наприклад, швейна фабрика KATRINA, яка працює на ринку легкої промисловості України більше 10 років, відкрила вакансію швачки для людей зі всієї України¹⁵ і пропонує заробітну плату 16 000 – 30 000 грн.

2. Щодо програмних документів розвитку легкої промисловості. У грудні 2022 року Урядом затверджено План заходів з підтримки легкої промисловості України на 2022–2024 роки¹⁶.

Варто відзначити, що Стратегічний план діяльності Міністерства економіки України на 2022–2024 роки¹⁷ не визначає окремого напрямку щодо розвитку легкої промисловості, проте містить заходи для розвитку економіки в цілому.

3. Щодо обсягів текстильного виробництва. Обсяг виробництва суб'єктами господарювання України товарів текстильного виробництва в розрізі окремих кодів економічної діяльності не обліковується й не оприлюднюється у джерелах масової інформації. Задля оцінки динаміки розвитку відповідного сектору досліджено показники легкої промисловості, які, на нашу думку, найбільш повно характеризують розвиток текстильного виробництва й галузі в цілому.

Частка обсягу реалізованої продукції суб'єктами господарювання в таких видах економічної діяльності, як текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів від обсягу реалізованої продукції переробної галузі в цілому упродовж 2010–2022 рр.¹⁸ складає в середньому 1,7 %, найменше – 1,19% (2011 р.), найбільше – 2,33 % (2022 р.) (див. *Рис. 1*).

¹⁴ Прозора робота. Статистика для позиції легка промисловість по Україні. URL: <https://roboata.ua/prozora?keyword=legka-promyslovist&cityId=0&rubricId=0> (дата звернення: 20.10.2023)

¹⁵ Робота для швачок в Києві. URL: <https://www.olx.ua/uk/obyavlenie/rabota/roboata-dlya-shvachok-v-kiv-IDS2gxo.html> (дата звернення: 20.10.2023)

¹⁶ Про затвердження плану заходів з підтримки легкої промисловості України на 2022–2024 роки. Розпорядження від 16 лютого 2022 р. № 169-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/169-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.10.2023)

¹⁷ Стратегічний план діяльності Міністерства економіки України на 2022–2024 роки. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=b664f312-3f71-41c7-8a2c-09e1ddf886cf&tag=StrategichniiPlanMinisterstva> (дата звернення: 21.10.2023)

¹⁸ Державна служба статистики України. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010–2022). URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.10.2023)

Частка обсягу реалізованої продукції за кодом економічної діяльності «виробництво одягу» за період 2010–2022 рр. є найбільшою серед видів легкої промисловості, її обсяг у 2021 році склав 26 584 623 грн (найвищий показник). Частка обсягу реалізованої продукції текстильного виробництва коливається від 28 % до майже 35 % всієї реалізованої продукції легкої промисловості. Найбільший показник був зафіксований у 2021 році – 17 185 554 грн, найнижчий – 3 548 330 грн (див. *Рис. 2*).

Обсяг виробленої продукції суб'єктами господарювання за видами економічної діяльності «текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів» до повномасштабної війни поступово

зростає¹⁹ (див. Рис. 3). Індекс промислового виробництва (відносний показник динаміки обсягу промислового виробництва, що показує його підйом або спад) за 2022 рік склав 55,1 % у категорії «текстильне виробництво»; 74,3 % – «виробництво одягу»; 73,7 % – «виробництво зі шкіри та інших матеріалів»²⁰. Для порівняння, у 2021 році індекс промислового виробництва склав: 101 %, 85,1 % та 101,9 % відповідно²¹.

Індекси промислової продукції (у %) за видами діяльності та основними промисловими групами легкої промисловості за 2013–2022 роки²²:

	Код за КВЕД	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	13–15	94,1	98,6	96,5	107,9	109,7	96,6	92,5	93,9	102,3	74,0
Текстильне виробництво	13	93,4	103,9	99,7	104,2	116,2	99,6	92,2	98,3	113,8	69,1
Ткацьке виробництво	13.2	85,4	98,1	102,6	101,0	110,6	97,0	87,0	91,9	94,7	70,8

¹⁹ Державна служба статистики України. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010–2022). URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2023)

²⁰ Мінфін. Індекс промислового виробництва 2022 рік. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/industrial/> (дата звернення: 21.10.2023)

²¹ Мінфін. Індекс промислового виробництва 2021 рік. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/industrial/2021/> (дата звернення: 21.10.2023)

²² Державна служба статистики України. Індекси промислової продукції за видами діяльності. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2023)

Виробництво інших текстильних виробів	13.9	95,9	104,5	97,2	106,7	118,5	100,7	92,9	99,6	116,5	69,3
Виробництво одягу	14	95,2	102,0	94,7	107,7	107,3	95,6	89,8	89,6	90,4	80,1
Виробництво одягу, крім хутряного	14.1	96,3	95,6	94,0	109,4	108,1	95,3	90,2	89,9	89,1	80,0
Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	15	92,7	84,0	97,1	112,3	108,3	95,4	97,9	97,0	109,9	71,1
Дублення шкір і оздоблення шкіри; виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів; вичинка та фарбування хутра	15.1	113,2	81,4	99,8	119,0	120,5	95,7	95,5	121,7	119,3	68,4
Виробництво взуття	15.2	82,6	85,7	95,8	108,7	101,1	95,3	99,6	80,4	100,3	74,4

Станом на 2022 рік²³ кількість діючих підприємств за видом економічної діяльності «текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів» складала 2042 одиниць, 13 % з яких – це середні підприємства (271), решта 86,7 % – малі підприємства та мікропідприємства (1771).

Усього задіяних за відповідним видом економічної діяльності суб'єктів господарювання²⁴ обліковується станом на 2022 рік – 13085 одиниць, 84,4 % з яких – фізичні особи-підприємці. У текстильному виробництві – 2541 одиниць, 79,5 % – фізичні особи-підприємці. Кількість найманих працівників у суб'єктів господарювання станом на 2022 рік складала 81534 особи, 15,7 % з яких – наймані фізичними особами-підприємцями.

Офіційні дані по обсягу виробленої продукції в розрізі окремих промислових категорій товарів за 2023 рік відсутні, водночас нижче наведені показники обсягу реалізованої промислової продукції легкої промисловості у 2023 році²⁵ в Україні та за її межами.

Код за КВЕД-2010	Обсяг реалізованої промислової продукції за січень – червень 2023 року, млн грн, без ПДВ та акцизу	У % до загального обсягу реалізованої промислової продукції	Обсяг промислової продукції, реалізованої за межі країни, млн грн, без ПДВ та акцизу	У % до обсягу реалізованої промислової продукції	
Текстильне виробництво, виробництво одягу,	13–15	19407,7	1,3	6390,1	32,9

²³ Державна служба статистики України. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2010–2022 роки. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2023)

²⁴ Державна служба статистики України. Кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010–2022). URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2023)

²⁵ Державна служба статистики України. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2023 році. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2023)

шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів					
Текстильне виробництво	13	6496,6	0,4	1896,7	29,2
Ткацьке виробництво	13.2	897,5	0,1	18,4	2,0
Виробництво інших текстильних виробів	13.9	5362,1	0,3	1776,6	33,1
Виробництво одягу	14	7664,3	0,5	2620,9	34,2
Виробництво одягу, крім хутряного	14.1	6824,1	0,4	2419	35,4
Виготовлення виробів із хутра	14.2	-	-	-	-
Виробництво трикотажного та в'язаного одягу	14.3	840,2	0,1	201,9	24,0
Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	15	5246,8	0,4	1872,5	35,7
Дублення шкір і оздоблення шкіри; виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів; вичинка та фарбування хутра	15.1	1508,5	0,1	879,3	58,3
Виробництво взуття	15.2	3738,3	0,3	993,2	26,6

4. Щодо експорту / імпорту товарів легкої промисловості. Підсумки зовнішньої торгівлі України за окремими групами товарів легкої промисловості у 2022 році згідно з даними Державної служби статистики України²⁶ представлені нижче:

Назва товару	Розділ код УКТ ЗЕД	Експорт			Імпорт		
		млн дол. США	у % до 2021 року	у % до загального обсягу	млн дол. США	у % до 2021 року	у % до загального обсягу
Шкури необроблені, шкіра вичинена	VIII	104,5	63,1	0,2	240,5	80,1	0,4
Текстильні матеріали та текстильні вироби	XI	671,5	77,6	1,5	2483,0	93,3	4,5
Взуття, головні убори, парасольки	XII	175,1	92,2	0,4	570,7	99,0	1,0

Товарна структура зовнішньої торгівлі у січні – серпні 2023 року²⁷:

Назва товару	Розділ код УКТ ЗЕД	Експорт			Імпорт		
		млн дол. США	у % до січня – серпня 2022 року	у % до загального обсягу	млн дол. США	у % до січня – серпня 2022 року	у % до загального обсягу

²⁶ Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля України товарами у 2022 році. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/02/04.pdf> (дата звернення: 21.10.2023)

²⁷ Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля України товарами у січні–серпні 2023 року. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/10/20.pdf> (дата звернення: 21.10.2023)

Шкури необроблені, шкіра вичинена	VIII	57,9	76,5	0,2	168,9	122,0	0,4
Текстильні матеріали та текстильні вироби	XI	256,7	55,0	1,0	1578,3	120,4	3,8
Взуття, головні убори, парасольки	XII	51,1	44,2	0,2	325,6	94,3	0,8

Товарна структура зовнішньої торгівлі у січні – липні 2023 року за окремими кодами, у тому числі готової продукції²⁸, складала:

Код і назва товарів згідно з УКТ ЗЕД	Експорт			Імпорт		
	тис. дол. США	у % до січня – липня 2022 року	у % до загального обсягу	тис. дол. США	у % до січня – липня 2022 року	у % до загального обсягу
42 вироби із шкіри	17576,6	79,0	0,1	84285,7	143,1	0,2
XI. Текстильні матеріали та текстильні вироби	229807,4	55,8	1,1	1349223,4	120,7	3,8
50 шовк	1,2	7,7	0,0	312,1	197,4	0,0
51 вовна	1985,4	84,3	0,0	22689,6	107,1	0,1
52 бавовна	270,9	9,8	0,0	71176,2	112,1	0,2
53 інші текстильні волокна	454,6	72,7	0,0	7480,7	175,6	0,0
54 нитки синтетичні або штучні	1730,4	41,9	0,0	109526,7	133,0	0,3
55 синтетичні або штучні штапельні волокна	2644,9	31,0	0,0	108736,1	131,9	0,3
56 вата	32205,2	106,8	0,1	83250,8	128,6	0,2
57 килими	9480,2	78,5	0,0	15699,3	168,8	0,0
58 спеціальні тканини	2855,8	85,1	0,0	44730,8	125,3	0,1
59 текстильні матеріали	3050,1	56,2	0,0	101370,1	122,2	0,3
60 трикотажні полотна	4531,3	83,7	0,0	156960,6	121,0	0,4
61 одяг та додаткові речі до одягу, трикотажні	34779,6	47,4	0,2	223683,2	129,2	0,6

²⁸ Державна служба статистики України. Товарна структура зовнішньої торгівлі України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2023)

62 одяг та додаткові речі до одягу, текстильні	72302,6	41,0	0,3	219155,4	95,9	0,6
63 інші готові текстильні вироби	63515,2	72,4	0,3	184451,9	131,4	0,5
XII. Взуття, головні убори, парасольки	46736,3	45,7	0,2	267257,8	87,4	0,7
64 взуття	36612,8	39,7	0,2	234873,1	108,3	0,7
65 головні убори	5836,1	97,4	0,0	25795,9	30,7	0,1
66 парасольки	4082,0	117,7	0,0	3616,4	138,0	0,0
67 оброблені пір'я та пух	205,4	53,1	0,0	2972,4	115,3	0,0

Дані щодо експорту готової продукції легкої промисловості не на умовах давальницької сировини відсутні.

5. Щодо результатів роботи цифрової платформи NAZOVNI. Цифрова платформа NAZOVNI була створена Міністерством закордонних справ України (далі – МЗС) у 2021 році, та призначена для дипломатичного сприяння українським експортерам на зовнішніх ринках. Обов'язковими умовами для роботи з платформою є такі:

- реєстрація підприємства на території України;
- підприємство є виробником та/або експортером продукції / послуг;
- наявність презентації та комерційної пропозиції англійською (іноземною) мовою (система надає можливість завантаження документів);
- контактна інформація представника компанії, який вільно володіє англійською (іноземною) мовою для оперативної та ефективної комунікації із представниками МЗС, посольств та іноземних партнерів.

За словами Міністра закордонних справ Дмитра Кулеби, у перший рік роботи платформи дипломати допомогли понад 200-м українським компаніям розпочати експорт чи роботу за кордоном, 81 група українських товарів з'явилася в 21 державі світу²⁹.

Станом на 27.05.2022 року³⁰ МЗС завершило підключення всіх посольств до цифрової платформи. У Плані дій із реалізації Стратегії зовнішньополітичної діяльності України³¹ передбачено розширення у 2023 році форматів підтримки експортерів, зокрема шляхом запровадження міжнародної платформи економічної дипломатії України NAZOVNI.

Висновки. Найбільш розвиненим видом економічної діяльності у сфері легкої промисловості України є виробництво одягу. Переважна більшість

²⁹ Міністерство закордонних справ. Дмитро Кулеба: Нова цифрова платформа МЗС України NAZOVNI дозволить збільшити експорт та інвестиції. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-nova-cifrova-platforma-mzs-ukrayini-nazovni-dozvolit-zbilshiti-eksport-ta-investiciyi> (дата звернення: 21.10.2023)

³⁰ Кулеба: всі 100% українських посольств підключилися до платформи підтримки експорту NAZOVNI. URL: <https://mfa.gov.ua/news/kuleba-vsi-100-ukrayinskih-posolstv-pidklyuchilisya-do-platформи-pidtrimki-eksportu-nazovni> (дата звернення: 21.10.2023)

³¹ Про затвердження плану дій з реалізації Стратегії зовнішньополітичної діяльності України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2023 р. № 327-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/327-2023-%D1%80#Text> (дата звернення: 21.10.2023)

суб'єктів господарювання легкої промисловості – це малі підприємства та мікропідприємства й фізичні особи-підприємці. Імпорт продукції легкої промисловості значно перевищує експорт і потребує вжиття заходів, які б сприяли створенню сприятливих умов для експорту вітчизняних товарів. Крім того, згідно з висновками Укрлегпрому потужності українського виробництва готової продукції дозволяють забезпечити потреби Збройних Сил України на 70–80 %, а по деяких позиціях – на 100 %³².

Середня заробітна плата в галузі легкої промисловості (КВЕД 13-15) є орієнтовним показником, який навряд чи відображає реальну ситуацію щодо оплати праці в цій галузі.

Задля системного розвитку галузі легкої промисловості доцільним було б створення програмного документа (стратегії розвитку, концепції тощо), що був би спрямований на розвиток галузі.

Доцільно звернути увагу на рекомендації, викладені в резолюції Укрлегпрому з питань зовнішньої торгівлі товарами легкої промисловості, а також із питань: збереження в Україні людського капіталу; зупинення трудової міграції; залучення кадрів і зайнятості внутрішньо переміщених осіб; створення передумов для підвищення реальної заробітної плати за рахунок впровадження інновацій, модернізації виробництва; підвищення продуктивності праці; відновлення й нарощування обсягів виробництва та експортного потенціалу в текстильному виробництві, виробництві одягу, виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; виробництві гумових виробів та іграшок³³.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*

³² Міністерство економіки України. “БІЛЬШІСТЬ ДЕРЖЗАМОВЛЕНЬ ДЛЯ ЛЕГПРОМУ ПОВИННІ ЗАЛИШАТИСЯ ВСЕРЕДИНІ КРАЇНИ”, - МІНІСТР ЕКОНОМІКИ ЮЛІЯ СВИРИДЕНКО НА ЗУСТРІЧІ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ГАЛУЗІ. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=f3670bf5-b762-4f0a-adb9-303c97d27ceb&title=BilshistDerzhzamovlenDliaLegpromuPovinniZalishatisiaVserediniKraini-MinistrEkonomikiYuliiaSviridenkoNazustrichiZPredstavnikamiGaluzi> (дата звернення: 21.10.2023)

³³ УКРЛЕГПРОМ. Легка промисловість. Відновлення. Разом до Перемоги! URL: <https://ukrlegprom.org/ua/home/attachment/legka-promyslovist-vidnovlennya-razom-do-peremogy/?swcfpc=1> (дата звернення: 21.10.2023)